

VALENCIANS A ESCENA

LITERATURA I ESPECTACLE

Año XIX

Oficinas: Trinquet Caballero,

Teléfono

La literatura contemporània és alhora el pas des de la tradició a les noves idees estètiques —els moviments del modernisme, el noucentisme, les avantguardes— i també, després de la catàstrofe de la Guerra d'Espanya i la Segona Guerra Mundial, l'existencialisme i el realisme. Sempre amb la convivència de la lletra escrita amb les altres arts de la vida urbana i l'espectacle.

La solidaritat de temes i de sensibilitats unix els escriptors en tres generacions: la del 1909, vinculada a l'Exposició Internacional Valenciana; la del 1915, any de creació del Centre de Cultura Valenciana i moment de l'obertura de la vida literària a les lletres humanístiques i científiques; i *La poesia valenciana en 1930*, màxima expressió literària contemporània fins als temps presents.

A més de la poesia com a màxima expressió literària, els temps duen la difusió social de la narrativa: la novel·la en vers (Maximilià Alloza, Joaquim Garcia Girona), el costumisme (Joaquim Amo, Josep Pascual) i la narració breu en col·leccions com les d'*El Cuento del Dumenge* i *Nostra Novel·la*. El romanticisme, el naturalisme, la novel·la urbana i psicològica, comencen a formar part de la València oberta al món, amb obres d'Ernest Martínez Ferrando, Carles Salvador i Francesc Almela... Els nous herois o antiherois d'Europa compten amb protagonistes com els d'Artur Perucho en *Ícar* o la *Impotència* o Francesc Carreres en *El cavaller del dubte*.

I sobretot és el segle de l'espectacle, amb les formes dramàtiques posteriors al tradicional sàinet, hereves del romanticisme i el naturalisme, en les obres de **Faust Hernández Casajuana**, i les incursions de **Carles Salvador**, **Francesc Almela** o **Joan M. Borràs**. Destaca la vigència espectacular de la música en tots els formats. Així, els compositors del "Grup dels 5": **Vicent Garcés**, **Lluís Sánchez**, **Emili Valdés**, **Ricard Olmos** i **Vicent Asencio**, successors del valencianisme de Salvador Giner o **Eduard López-Chavarri** i predecessors del mestre **Manuel Palau**, de **Matilde Salvador**, el mestre **Rodrigo** i **Óscar Espià**.

El segle del cinema. El reportatge i les creacions costumistes del cinema mut: *Dolorettes*, *Castigo de Dios* d'**Hipòlit Negre**, les obres de **Maximilià Thous**... El sonoro compta amb la joia costumista *El fava de Ramonet*... Des d'aquell moment, el cinema valencià pren posició internacional en castellà: les versions de Hollywood sobre **Vicent Blasco Ibàñez**, l'empresa **CIFESA**, actors com les generacions de la família **Rivelles**, el director **Luis Garcia Berlanga** o la còpia de la **Gitana Blanca** en Mèxic, i sobretot **Concha Piquer**...

Teatre Principal de València (1909). La màxima escena contemporània de l'espectacle, la música i les celebracions civils valencianes.

Nostra Teatre (1933). L'anti-teatre Serrano, principal escenari del teatre en valencià, iniciativa de Vicent Miguel Carceller.

Grup d'escriptors (1931). El dramaturg Faust Hernández Casajuana, Josep Bolea, Francesc Almela, Maximilià Thous, Adolf Pizcueta i Enric Duran.

La Reina de la festa, senyoreta Pepica Samper Bono

Grup d'escriptors (1945) en casa de Bernat Artola, a Castelló de la Plana. Drets a l'esquerra, Francesc Almela, al mig, Carles Salvador. I a dretes, Bernat Artola i Àngel Sánchez Gozalbo.

Editorial Torre (1950). Grup d'escriptors en l'editorial fundada per Xavier Caspi i Miquel Adell.

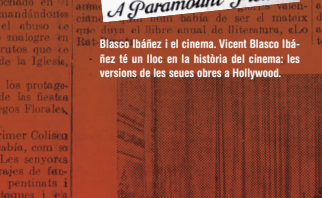
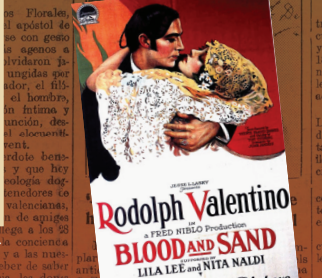
El fava de Ramonet (1933). Pel·lícula que constitueix la màxima joia costumista del cinema sonor valencià, ubicada a la Malva-rosa. Rodada i dirigida per Joan Andreu, sobre un sàinet de Lluís Martí i Ismael Serret.

La saga dels Rivelles. Jaime Rivelles (fill de Jaume Rivelles) i pare d'Amparo Rivelles Ladrón de Guevara.

El Piquer. Concha Piquer, una de les cantants de còpia més importants del segle. Els valencians no ignoren, entre els seus èxits, el de *La Maredueta*.

Blasco Ibàñez i el cinema. Vicent Blasco Ibàñez té un lloc en la història del cinema: les versions de les seues obres a Hollywood.

El escenari del Principal, con Calabuch (1956). Pel·lícula dirigida per Luis Garcia Berlanga, entre el costumisme i el surrealisme, ubicada a Peníscola.